

มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้ว Economic Value added toward beverage business using backhaul process of reused bottle.

บุญเอนก วรรณพานิชย์¹ และ ปรีชา วรารัตน์ไชย²

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของของธุรกิจเครื่องดื่มที่ใช้กระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้ว (2) ศึกษาระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้ว และ (3) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด จำนวน 207 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (T-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) และการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี LSD (Fisher's Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่า

1). ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของของธุรกิจเครื่องดื่มที่ใช้กระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับดังนี้ อันดับหนึ่ง ได้แก่ การสร้างรายได้แตกต่าง รองลงมา การตอบสนองที่รวดเร็ว และการเป็นผู้นำด้านต้นทุน 2). ระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เรียงตามลำดับดังนี้ อันดับหนึ่ง ได้แก่ มุมมองด้านการเรียนรู้และเติบโตขององค์กร รองลงมา มุมมองด้านกระบวนการภายใน มุมมองด้านการเงิน และมุมมองด้านลูกค้า และ 3). ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้วจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเทียวกลับขวดใช้แล้วโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ; ธุรกิจเครื่องดื่ม; การขนส่งเทียวกลับ; ขวดใช้แล้ว

¹ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์เชิงยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษา จังหวัดนครปฐม

Abstract

The purposes of the research were to (1) study the level of opinion on strategic advantage in cost reduction of a beverage business using backhaul process of resued bottle, (2) study the level of opinion on economic value added toward beverage business using backhaul process of resued bottle and (3) compare the level of opinion on economic value added toward beverage business using backhaul process of resued bottle by personal factors. The sample for this study consisted of 207 employees of ThaiBev Recycle Co., Ltd. The tool used for collecting data is a questionnaire. Data collected from respondents was analyzed and interpreted using Percentage, Mean, Standard Diviation, T-test, F-test and LSD.

The finding revealed that,

1. The overall opinion on strategic advantage in cost reduction of a beverage business using backhaul process of resued bottle were at high level, followed by quick response and cost leadership.

2. The overall opinion on economic value added toward beverage business using backhaul process of resued bottle were at high level, followed by internal perspective, financial perspective and customer perspective.

3. Employees of different ages, work experience, average monthly income and Marital status showed difference in opinion on economic value added toward beverage business using backhaul process of resued bottle (significance level of 0.05),

Keywords: economic value added; beverage business; backhaul; resued bottle

บทนำ

ผู้ประกอบการขนส่งพยายามที่จะลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการประกอบการขนส่ง เพื่อให้ผู้บริโภคได้สินค้าที่ราคาถูกลงและเพื่อให้กิจการขนส่งมีกำไรเพิ่มมากขึ้น วิธีหนึ่งคือ ลดต้นทุนเที่ยวกลับ (Back Haul Cost) หรือค่าเสียโอกาส (opportunity cost) กล่าวคือ ในเที่ยวกลับนั้นรถขนส่ง มักไม่ได้บรรทุกอะไรกลับมาเลย ดังนั้นรัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญและพยายามที่จะลดจำนวนรถบรรทุกเที่ยวเปล่าลง โดยดำเนินโครงการ “การขนส่ง 2 ขา เที่ยวไปและกลับ” (two way transportation) เพื่อลดการสูญเสียพลังงานจากการเดินรถบรรทุกเที่ยวเปล่าของกรมการขนส่งทางบก โดยมีวัตถุประสงค์ของ

โครงการ (1) เพื่อให้รถบรรทุกขนส่งสินค้าที่เข้าร่วมโครงการสามารถขนส่งสินค้าในลักษณะเดียวกันหรือใกล้เคียงกันขนส่งสินค้าในเที่ยวขากลับได้ และขนส่งสินค้ากลับไปยังจุดหมายปลายทางเดียวกันหรือสถานที่ใกล้เคียงกันกับต้นทางที่มา (2) เพื่อลดค่าระวางให้ผู้ใช้บริการเสียค่าขนส่งน้อยลงและประหยัดกว่า 40-60 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปในแต่ละเที่ยว (3) เพื่อลดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการขนส่งในเที่ยวกลับ ซึ่งช่วยประหยัดพลังงาน และลดการสูญเสียน้ำมันโดยการนำเข้าไปและช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (ศุภวุฒิ พุทธิวงษ์, 2553, หน้า 22)

ปัจจุบันธุรกิจเครื่องดื่มต้นทุนการขนส่งบรรจุภัณฑ์ประเภทขวดแก้วมีต้นทุนที่สูงมากเทียบกับมูลค่าต้นทุนสินค้าเนื่องจากน้ำหนักเบา กลวง และแตกหักได้ง่าย ขณะเดียวกัน ได้มีการลดต้นทุนการขนส่งโดยการหีบห่อ (Packaging) ให้ได้ปริมาณมาก ๆ อีกทั้งใช้กระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับของการขนส่งสินค้าสำเร็จรูปมาช่วยลดต้นทุน โดยเริ่มดำเนินโครงการเมื่อ ปี พ.ศ. 2554 ซึ่งพบว่ากระบวนการขนส่งกลับนั้น สามารถลดต้นทุนได้มากถึงร้อยละ 50 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับโดยมุ่งศึกษากับพนักงานระดับปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ถึงระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับโดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาความตระหนักในการลดต้นทุนให้กับบริษัทฯ ของพนักงานระดับปฏิบัติการและใช้ในการวางแผนสนับสนุนของฝ่ายบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วใช้แล้ว
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของธุรกิจเครื่องดื่มที่ใช้กระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วใช้แล้ว
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วใช้แล้วจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

พนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วใช้แล้วแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วแล้วเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วแล้ว มุ่งศึกษา 2 ตัวแปร ดังนี้

- 1.1 มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับตามแนวคิดของ Kaplan and Norton (1996) ประกอบด้วย
 - 1.1.1 มุมมองด้านลูกค้า
 - 1.1.2 มุมมองด้านการเงิน
 - 1.1.3 มุมมองด้านกระบวนการภายใน
 - 1.1.4 มุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร

- 1.2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของของธุรกิจเครื่องดื่มที่ใช้กระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วแล้ว ตามแนวคิดของ Porter(1980)

- 1.2.1 การเป็นผู้นำด้านต้นทุน
- 1.2.2 การสร้างความแตกต่าง
- 1.2.3 การตอบสนองที่รวดเร็ว

2. ขอบเขตด้านประชากร

พนักงานระดับปฏิบัติการของ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด จำนวน 427 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพครอบครัว

- 3.1.2 กลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของของธุรกิจเครื่องดื่มที่ใช้กระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกับขวดแก้วแล้ว ประกอบด้วย

การเป็นผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่าง และการตอบสนองที่รวดเร็ว

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับ ประกอบด้วย (1) มุมมองด้านลูกค้า (2) มุมมองด้านการเงิน (3) มุมมองด้านกระบวนการภายใน และ (4) มุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับขวดใช้แล้ว ศึกษาที่ บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด ซึ่งอยู่ในกลุ่มผู้ผลิตเครื่องดื่มรายใหญ่ของประเทศ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ใช้เวลาในการจัดเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน - 31 กรกฎาคม 2559

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการองค์กรอื่น ๆ ของบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด ให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจได้เช่นเดียวกับบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด

2. ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการตัดสินใจในการประยุกต์การบริหารจัดการด้วยกระบวนการโลจิสติกส์ในธุรกิจอื่น ๆ ที่มีความสนใจต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับขวดใช้แล้ว ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการโลจิสติกส์
2. แนวคิดเกี่ยวกับมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลงานขององค์กรแบบสมดุล (Balanced Scorecard)
4. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับ (Back Haul)
5. แนวคิดเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ประเภทขวดแก้ว
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัท ไทยเบฟเวอเรจรีไซเคิล จำกัด จำนวน 426 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของตัวอย่าง โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของ Yamane โดยการกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95 และระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (วิชิต อุอัน, 2550, หน้า 148) จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 207 ตัวอย่าง และใช้วิธีการสุ่มเป็นแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของของธุรกิจเครื่องดื่มโดยใช้กระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับขวดใช้แล้วมีลักษณะข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับขวดใช้แล้ว โดยพัฒนามา

จากเครื่องมือของ อุบลรัตน์ แจ่มเจริญ (2554) มีลักษณะ
ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและ
หาค่าสถิติต่าง ๆ ที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามด้วย
โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปที่มีลักษณะเป็น
แบบตรวจสอบรายการ ใช้วิธีการประมวลผลทาง
หลักสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้การ
วิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ
ร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
กลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของ
ธุรกิจเครื่องดื่มโดยใช้กระบวนการขนส่งเกี่ยวกับ
ใช้แล้ว และความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจใน
ธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเกี่ยวกับ
ใช้แล้ว ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความ
คิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่อง
ดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเกี่ยวกับใช้แล้ว
จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้การทดสอบค่าที
(T-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของ
กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว (One-way Anova) เพื่อทดสอบความ
แตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่ม
ขึ้นไป และทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี
ผลต่างน้อยที่สุด (Least Significant Difference;
LSD) ซึ่งกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจ
เครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเกี่ยวกับใช้แล้ว
แล้ว สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทาง
เศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่ง
เกี่ยวกับใช้แล้วพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อ
มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จาก
กระบวนการขนส่งเกี่ยวกับใช้แล้ว โดยภาพรวม
อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน
พบว่ามีความเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียง
ตามลำดับดังนี้ อันดับหนึ่ง ได้แก่ มุมมองด้านการ
เรียนรู้และเติบโตขององค์กร รองลงมา มุมมองด้าน
กระบวนการภายใน มุมมองด้านการเงิน และมุมมอง
ด้านลูกค้า

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การ
สร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของธุรกิจ
เครื่องดื่มโดยใช้กระบวนการขนส่งเกี่ยวกับใช้แล้ว
พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การ
สร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของธุรกิจ
เครื่องดื่มโดยใช้กระบวนการขนส่งเกี่ยวกับใช้แล้ว
โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเห็นเฉลี่ยอยู่ในระดับ
มากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ อันดับหนึ่ง ได้แก่ การ
สร้างความแตกต่าง รองลงมา การตอบสนองที่รวดเร็ว
และการเป็นผู้นำด้านต้นทุน

3. พนักงานที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงาน ราย
ได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกัน
มีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจใน
ธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเกี่ยวกับ
ใช้แล้วโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนพนักงานที่มีเพศแตกต่าง
กันมีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจใน
ธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเกี่ยวกับ
ใช้แล้วโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่องมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจใน
ธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งเกี่ยวกับ

ขวดใช้แล้ว สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบจากการลดต้นทุนของของธุรกิจเครื่องดื่มโดยใช้กระบวนการขนส่งที่ยกกลับขวดใช้แล้ว พบว่า พนักงานเห็นว่ากระบวนการขนส่งที่ยกกลับที่ธุรกิจเครื่องดื่มสามารถสร้างความแตกต่างได้โดยที่พนักงานเห็นว่าบริษัทมีการปรับปรุงผลงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการขนส่งที่ยกกลับสามารถใช้เป็นกลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบในเชิงธุรกิจได้ เนื่องจากการขนส่งเกี่ยวกับนั้นจะเป็นการช่วยลดต้นทุนซึ่งถือเป็นเป้าหมายยอดนิยมของการจัดการด้านโลจิสติกส์ทุกกิจกรรม รวมทั้งการขนส่งด้วย ผู้ประกอบการมักจะตั้งเป้าหมายเป็นอันดับแรกว่าเมื่อมีการจัดการการขนส่งที่ดีจะต้องช่วยลดต้นทุนของธุรกิจลงได้ โดยอาจจะเป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าแรงงาน หรือค่าบำรุงรักษารถบรรทุก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์ธนา วนิชย์ กอบจินดา (2552) อธิบายไว้ว่า การเพิ่มประสิทธิภาพขนส่งด้วยการลดการวิ่งเที่ยวเปล่า หรือ Backhaul Management เป็นการจัดการขนส่งที่มีเป้าหมายให้เกิดการใช้ประโยชน์จากยวดยาน (Load Utilization) เพราะการขนส่งโดยทั่วไปเมื่อส่งสินค้าเสร็จ จะทิ้งรถเที่ยวเปล่ากลับมา ซึ่งจะทำให้เกิดต้นทุนของการประกอบการโดยเปล่าประโยชน์ในการวิ่งรถเปล่ากลับมาที่จุดเริ่มต้น ซึ่งต้นทุนที่เกิดขึ้นมานั้นนับเป็นต้นทุนที่ไม่ก่อให้เกิดมูลค่า (Non-Value Adding Cost) และผู้ประกอบการจะต้องแบกรับภาระของต้นทุนเหล่านี้ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการทำให้ต้นทุนการประกอบการสูงขึ้นและลดความสามารถในการแข่งขันลงไปอีกด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การลดต้นทุนจากการขนส่งนั้นทำให้บริษัทมีเงินทุนเหลือพอที่จะปรับปรุงผลงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้แตกต่างในทางธุรกิจได้เพิ่มขึ้น โดยที่ ปกรณ์ ปรียากร (2554,

หน้า 141) อธิบายไว้ว่ากลยุทธ์การสร้างรายได้แตกต่างหรือความหลากหลายจะเกี่ยวข้องกับการสร้างลักษณะโดดเด่น (Unique) ของสินค้าและบริการที่ถูกรับว่าแตกต่างจากกิจการอื่นอันเป็นผลมาจาก ลักษณะของผลิตภัณฑ์ (product feature) การบริการหลังการขาย (after-sales service) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (technological innovation) ชื่อเสียง (reputation) การควบคุมคุณภาพ (quality control) สัญลักษณ์ที่สะท้อนสถานะ (status symbol) รวมทั้งภาพพจน์ที่น่าเชื่อถือ (desirable image) ในขณะที่พอร์เตอร์ (Michael Porter) ได้เสนอแนะไว้ว่า กิจกรรมด้านการจัดส่งสินค้า (outbound logistics) เป็นกิจกรรมพื้นฐานที่สามารถสร้างความแตกต่างหรือหลากหลายได้เช่นเดียวกันนอกจากนี้ผลการศึกษาข้างต้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ สุนทร และคณะ (2556) ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจร้านค้าออนไลน์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนด้านโลจิสติกส์ มีความสัมพันธ์กับแนวทางการลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ทั้ง ด้านการสร้างรายได้แตกต่าง

2. ระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่ยกกลับขวดใช้แล้ว

จากผลการศึกษาพบว่า พนักงานมีความเห็นอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพนักงานของธุรกิจเครื่องดื่มเห็นว่ากระบวนการขนส่งที่ยกกลับขวดใช้แล้วส่งผลให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจ โดยสิ่งที่พนักงานจะมองเห็นได้ชัดเจนจะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวที่สุด และกระบวนการขนส่งที่ยกกลับถือเป็นกิจกรรมด้านโลจิสติกส์ประเภทหนึ่งที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้ ซึ่งการขนส่งที่ยกกลับนั้นมีเป้าหมายหลักเพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สร้างความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้า และลดระยะเวลาเป็นต้น จากข้อค้นพบนั้นสามารถยืนยันได้ว่า บริษัทไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด มีการพัฒนาทักษะ

ของพนักงานอย่างต่อเนื่องผ่านกิจกรรมการสัมมนา การฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กร การส่งเสริมด้านการศึกษาในสาขาที่สอดคล้องกับภาระงาน รวมทั้งการจัดระบบการให้ผลตอบแทนที่ยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการวัดผลการทำงานแบบ Balanced Scorecard (สุพานี สฤกษ์วานิช, 2553, หน้า 299) ที่กล่าวว่า มุมมอง 4 ประการ ได้แก่ กระบวนการภายในองค์กรธุรกิจ การเงิน ลูกค้า และการเรียนรู้และเติบโตขององค์กร ในประเด็นของการเรียนรู้และเติบโตขององค์กรนั้นจะเป็นการวัดว่า กิจกรรมจะสามารถรักษาข้อได้เปรียบในการแข่งขันเพื่อบรรลุภารกิจขององค์กรและอยู่รอดในระยะยาวได้หรือไม่ ถ้ากิจกรรมใดมีการมุ่งสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ให้แก่องค์กร องค์กรนั้นย่อมจะเจริญเติบโต แข็งแกร่ง และมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันจากรากฐานที่สำคัญคือการมุ่งสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ ซึ่งรากฐานที่สำคัญของมุมมองนี้ ได้แก่ เทคโนโลยีและระบบข่าวสารข้อมูลที่เหมาะสม บุคลากรมีความสามารถ มีบรรยากาศในการทำงานที่ดี เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของ ปรีชา วรรัตน์ไชย (2555, หน้า 9) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value-added) ให้กับผู้บริโภคซึ่งจะได้รับประโยชน์จากการได้ซื้อสินค้าและบริการที่มีต้นทุนที่ถูกลงและให้เวลาที่เหมาะสมกับความต้องการของตน เพราะวัตถุประสงค์หลักของระบบโลจิสติกส์ คือ การกระจายสินค้าและบริการไปยังลูกค้าในเวลาที่ดีที่สุดด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มผลกำไรให้กับบริษัท ในโซ่อุปทานที่ร่วมมือกันจัดการกิจกรรมของแต่ละบริษัทให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การขนส่งจึงไม่ใช่แค่กิจกรรมที่เกิดขึ้นในกระบวนการโลจิสติกส์ได้บ่อยเท่านั้น แต่ยังเป็นกิจกรรมที่มีมูลค่าสูงสุด โดยอาจสูงมากกว่าร้อยละ 40 ของกิจกรรมโลจิสติกส์ทั้งหมด ดังนั้นหากมีการจัดการระบบการขนส่งที่มีดีและมีประสิทธิภาพจะสามารถ

ช่วยลดต้นทุนการขนส่งได้มาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอูบลรัตน์ แจ็งเจริญ (2554) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของกระบวนการโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจอุปกรณ์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า ระดับมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจที่วัดจากการวัดสมรรถนะขององค์กร จากการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรแบบสมดุล พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโตขององค์กร รองลงมาคือด้านมุมมองด้านลูกค้า ด้านมุมมองด้านการเงิน และด้านมุมมองด้านกระบวนการภายใน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวข้องกับขวดใช้แล้วจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากผลการศึกษาพบว่า พนักงานที่มีอายุ ประสบการณ์ทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวข้องกับขวดใช้แล้วโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วค้นพบว่า กลุ่มพนักงานที่มีอายุและประสบการณ์ทำงานที่น้อยจะมีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวข้องกับขวดใช้แล้วสูงกว่าพนักงานที่มีอายุและประสบการณ์ที่มาก ซึ่งแสดงให้เห็นได้ว่า พนักงานใหม่ของบริษัทไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด มีความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ที่แท้จริงของกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวข้องกับขวดใช้ ซึ่งเป็นการนำทรัพยากรไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าได้สูงสุด สูงสุด ซึ่งสอดคล้องตามแนวคิด เกี่ยวกับประโยชน์และความสำคัญของแนวคิดมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ (Tor, 2550 อ้างถึงใน ใน ญรัฐชา วัฒนวิไล, 2554, หน้า 164-

170) อธิบายไว้ว่ามูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงขององค์กร ทำให้ผู้บริหารและพนักงานรู้สึกเหมือนเป็นเจ้าของคนหนึ่งในองค์กร เนื่องจากสามารถนำไปเชื่อมโยงกับกระบวนการตัดสินใจ การวางแผนการลงทุน และการใช้ทรัพยากรที่มุ่งเน้นการ สร้างมูลค่าเพิ่มที่ดีที่สุดให้แก่องค์กร ซึ่งถ้ามูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ดีขึ้นจะส่งผลดี คืนกลับสู่ผู้บริหารและพนักงานต่อไป จากผลการศึกษาข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรุชญวัฒน์ ปิยพงษ์อัครเดช (2550) ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบดุลยภาพ (Balanced scorecard) มาประยุกต์ใช้ในองค์กร : กรณีศึกษาฝ่ายสินเชื่อ บริษัท จีอี แคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับรายได้ต่อเดือน ระยะเวลาปฏิบัติงานมีผลต่อความคิดเห็นต่อการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบดุลยภาพมาประยุกต์ใช้ในองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษายังมีข้อค้นพบที่ว่า พนักงานที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับขวดใช้แล้วโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากผลที่ได้รับจากมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ของธุรกิจนั้นส่งผลในทางบวก เช่น ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจรวมถึงเกิดแรงกระตุ้น ในการปรับปรุงพัฒนา กับพนักงานทั้งเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการศึกษาพบว่า การสร้างความได้เปรียบด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุนมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด ควรนำระบบ BMS (Backhauling Management

System) มีหน้าที่ช่วยจับคู่การขนส่งในเที่ยวกลับไม่ให้เกิดวิ่งเที่ยวเปล่า โดยระบบสามารถรับข้อมูลได้ทั้งจากการป้อนข้อมูลโดยตรงหรือจะรับข้อมูลจากระบบ TMS (Transportation Management System) ก็ได้ ซึ่งช่วยลดเวลาในการทำงานและลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ เพื่อเพิ่มปริมาณในการขนส่งเที่ยวกลับให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเครื่องดื่มที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่เกี่ยวกลับขวดใช้แล้ว กลุ่มตัวอย่างยังสับสนกับจำนวนลูกค้ารายใหม่ที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด ควรพิจารณานำระบบ TMS (Transportation Management System) เข้ามาใช้ โดยระบบ TMS มีหน้าที่ช่วยในการบริหารจัดการการขนส่งภายในสถานประกอบการ โดยรองรับการทำงาน 3 ด้าน หลักคือ (1) การจัดการคำสั่งของลูกค้าที่เข้ามา (2) การบริหารจัดการการขนส่งทั้งในการออกใบงาน การบริหารจัดการกองยวดยานพาหนะ ประวัติพนักงานขับรถ การซ่อมบำรุง และ (3) การจัดการด้านการเงิน นอกจากนี้ระบบยังมีการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพ (Key Performance Indicator: KPI) ที่เกี่ยวข้องกับระบบการขนส่ง เช่น ต้นทุนระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดส่งสินค้า ความสามารถในการจัดส่งสินค้า เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นหลักฐานที่สามารถชี้แจงพนักงานให้มีความเข้าใจต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของบริษัทได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานบริษัท ไทยเบฟเวอเรจ รีไซเคิล จำกัด เท่านั้น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วบริษัทในเครือไทยเบฟเวอเรจ มีธุรกิจที่สนับสนุนซึ่งกันและกันในหลากหลายแขนง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ครอบคลุมธุรกิจภายในเครือไทยเบฟเวอเรจ

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาในเชิงการวิเคราะห์เพื่อหามูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจเรื่องเดิมที่ได้จากกระบวนการขนส่งที่ยกกลับ

ขวดใช้แล้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมาใช้ในการกำหนดแผน และกลยุทธ์ระดับธุรกิจต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ สุนทร และคณะ. (2556). แนวทางการลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจร้านค้าออนไลน์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. งานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน. ธรุษา วัฒนวิไล. (2554). มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจศาสตร์ (Economic Value Added: EVATM) KPI ที่บ่งชี้ผลงานได้อย่างเหมาะสม. วารสารนักบริหาร, 31(3), 164-170.
- ปกรณ์ ปรียากร. (2554). การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. กรุงเทพฯ: สมาธรรมปริษา วารรัตน์ไชย. (2555). การจัดการโลจิสติกส์. กรุงเทพฯ: เค.ที.กราฟฟิค การพิมพ์และบรรจุกัณฑ์.
- พงษ์ธนา วณิชย์กอบจินดา. (2552). ฝ่าวิกฤตการณ์น้ำมันราคาแพงด้วยการบริหารงานขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการขนส่งที่ยกกลับ. ค้นเมื่อ มิถุนายน 7, 2559, จาก <http://www.logisticscorner.com>.
- พิรุชญาณ์ ปิยพงศ์อัครเดช. (2550). ความคิดเห็นของพนักงานที่มีต่อการนำระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบดุลยภาพ (Balanced scorecard) มาประยุกต์ใช้ในองค์กร : กรณีศึกษาฝ่ายสินค้า บริษัทจีอี แคปปิตอล (ประเทศไทย) จำกัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- วิจิต อุ๋อัน. (2550). การวิจัยและการสืบค้นข้อมูลทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ: พรินท์แอมมี.
- ศุภวุฒิ พุทธิวงศ์. (2553). การลดต้นทุนโลจิสติกส์โดยการปรับปรุงและบริหารจัดการรถที่ยกกลับกรณีศึกษา: โรงงานผลิตกระดาษ. ปัญหาพิเศษปริญญาอุตสาหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2553). การบริหารเชิงกลยุทธ์: แนวคิดและทฤษฎี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุบลรัตน์ แจ้งเจริญ. (2554). ปัจจัยความสำเร็จของกระบวนการโลจิสติกส์ที่ส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในธุรกิจอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์แห่งหนึ่ง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The Balanced Scorecard: Translating Strategy into Action*. Harvard Business Review Press.
- Porter, M. E. (1980). *Competitive Strategy*. New York: Free Press.